

PROGRAMOVÉ PROHLÁŠENÍ SVAZU PRŮMYSLU A DOPRAVY ČR PRIORITY A POŽADAVKY V OBLASTI ENERGETIKY A KLIMATICKÉ ZMĚNY 2022

Dokument doplňuje Programové prohlášení Svazu za oblast energetiky a klimatické změny. Obsahuje základní priority, prosazované principy a požadavky. Vychází z diskusí v členské základně a v Expertním týmu Svazu pro energetiku a klimatickou změnu. Představuje požadavky zejména ve vztahu k vládě ČR, zejména na rok 2022.

EVROPSKÁ KLIMATICKO-ENERGETICKÁ POLITIKA

- Prostřednictvím nového energetického zákona připravit úplnou transpozici odpovídajících částí zimního balíčku. **Implementovat směrnici (EU) 2019/944 tak, aby jednotlivé zdroje a subjekty měly rovný přístup na trh** (včetně odpovědnosti za odchylku a přístupu do sítí), **bez technologických omezení s tím, že případné zavádění jakýchkoli podpor ve formě kapacitních rezerv nebo trhů bude dočasné, podmíněné odstraněním narušení regulačního rámce a přeshraniční otevřeností mechanismů.** Podporovat taková řešení, která prostřednictvím regulačních opatření nevyvolají narušení tržních principů trhu s energií v České republice.
- **Při vyjednávání legislativního balíčku Fit for 55 být konstruktivní a zároveň prosazovat reálné příspěvky ČR ke klimaticko-energetickým cílům v roce 2030 se zamezením negativních dopadů na konkurenceschopnost průmyslu ČR. Zamezit například retroaktivním změnám v Modernizačním fondu, oslabení opatření proti zabránění úniku uhlíku s negativními dopady na konkurenceschopnost firem či příliš vysokému cíli pro úspory energie.** Pro vyjednávání použít výstupy z vlastní studie dopadů na ČR. Při tom respektovat specifika některých odvětví, pro která bude dosažení dekarbonizace extrémně nákladné, kvůli emisím skleníkových plynů z výrobních procesů (výroba cementu, oceli, chemických výrobků), pro které technologie zatím neexistují či jsou pouze ve stádiu vývoje.
- **Hájit pozici zemního plynu a jaderné energetiky v energetickém mixu ČR, v taxonomii EU a v pravidlech pro státní podporu v oblasti životního prostředí a energetiky včetně zajištění možné podpory plynových zdrojů v oblasti teplotnosti.**
- **Prosazovat pravomoc členských států stanovit si své příspěvky v souladu s principem subsidiarity k evropským klimaticko-energetickým cílům dle národních specifik a ekonomických možností a stanovit si vlastní trajektorii dosažení dekarbonizace v souladu s článkem 194 SFEU pomocí národních opatření respektujících technologickou neutralitu.**
- Při plnění cílů OZE vycházet, v rámci možností daných evropskou legislativou, z nákladové efektivity jednotlivých technologií a systémové efektivity energetického systému a prosadit zachování technologické neutrality pro výstavbu nových i modernizaci stávajících elektráren. Zabránit stanovování povinného cíle pro podíl využití OZE v průmyslu.
- **V souladu se směrnicí EU o EU ETS poskytovat a vyplatit oprávněnou výši kompenzace nepřímých nákladů EU ETS energeticky náročným odvětvím ohroženým únikem uhlíku.**

- **Prosazovat zachování a posílení stávajících opatření proti úniku uhlíku (kompenzace nepřímých nákladů, bezplatná alokace emisních povolenek).**
- **Nedopustit, aby nový mechanismus uhlíkového poplatku na hranicích (CBAM) nahrazoval opatření proti úniku uhlíku.**
- **Plnit cíl energetické účinnosti** za maximálního využití evropských zdrojů **v rámci alternativního schématu s cílem minimalizovat finanční zátěž konečného spotřebitele** a naplnit příkladnou roli státu v oblasti energetické účinnosti. Realizovat dodatečná alternativní opatření definovaná ve Vnitrostátním klimaticko-energetickém plánu, například dobrovolné dohody. Aktivně komunikovat téma energetických úspor veřejnosti skrze informační kampaň.
- Aktivně se zapojit do přípravy budoucí legislativy týkající se plynárenství na EU úrovni a prosazovat v dlouhodobém časovém horizontu zachování duálního energetického systému založeného na vzájemné provázanosti elektroenergetického a plynárenského systému, tzv. sector couplingu. Odstranit stávající legislativně-regulatorní bariéry pro rozvoj obnovitelných a nízkouhlíkových plynů. V souladu s vodíkovou strategií EU a vodíkovou strategií ČR podporovat rozvoj těchto plynů do doby dosažení komerční zralosti potřebných technologií. Hájit takové závazky v rámci nastavení cílů obnovitelných a nízkouhlíkových plynů, která budou respektovat ekonomickou a technologickou realitu a energetickou bezpečnost EU a budou respektovat reálný potenciál jednotlivých členských států.
- Při přechodu ekonomiky ČR na nízkoemisní, potažmo bezemisní, maximálně podporovat využití existující energetické infrastruktury.

OBECNÝ ZÁKONNÝ RÁMEC PODNIKÁNÍ V ENERGETICE

- **V souladu s harmonogramem výstavby nového jaderného bloku dokončit výběr dodavatele co nejdříve dle plánovaného harmonogramu. Prosazovat jadernou energetiku na unijní úrovni jako významnou část energetického mixu ČR a technologie k dosažení dekarbonizace.**
- **Zajistit podmínky pro odchod teplárenství od uhlí do roku 2030**, zejména přijmout prováděcí právní předpisy k zákonu POZE, zajistit notifikaci provozních podpor a přechodné transformační podpory tepla.
- Prosazovat přechodnou roli zemního plynu na unijní úrovni, jakožto významného energetického zdroje v rámci energetického mixu ČR potřebného k dosažení dekarbonizace.
- **Zajistit splnění podmínek pro útlum využití uhlí v roce 2038 podle doporučení Uhelné komise, resp. připravit sociálně řízený útlum uhelných zdrojů v případě dřívějšího útlumu na základě působení tržních sil. Zhodnotit ekonomické a sociální dopady útlumu těžby s návrhem řešení těchto dopadů.**
- V ochraně ovzduší symetricky regulovat velké i malé zdroje znečištění. Zaměřit se na oblasti, kde je redukční potenciál emisí ekonomicky využitelný. V souladu se směrnici o průmyslových emisích zachovat možnost udělování výjimek z BAT.
- Prosazovat postupný přechod od užití tuhých fosilních paliv v lokálních spalovacích zařízeních k obnovitelným zdrojům energie, alternativním palivům a zemnímu plynu. Prosazovat maximalizaci podpory využití odpadních plynů z průmyslové výroby a odpadního tepla.
- Vytvořit zodpovědný legislativně-regulatorní rámec pro všechny způsoby ukládání (akumulaci) energie jako prvku pro stabilizaci elektrizační soustavy.
- Zajistit způsobilost a maximalizaci podpory pro projekty související s elektrifikací průmyslu.

NASTAVENÍ PRAVIDEL REGULACE A ERÚ

- Zajistit zahájení přípravy modelu regulace pro následující regulační období ve formě transparentního sběru podnětů na úpravu metodiky pro 6. regulační období a systematicky vedené diskuse s účastníky

trhu. Zajistit minimalizaci nebo eliminaci regulatorních opatření pro ty segmenty trhu s energií, kde je možné uplatnit tržní principy bez toho, aby byla založena značná nerovnováha mezi dotčenými účastníky trhu. Zajistit transparentní postupy v přípravě cenových rozhodnutí a provádění cenových kontrol.

- Při nastavení metodiky regulace elektroenergetiky a plynárenství pro následující období vytvořit prostředí, které podpoří aktivity a nezbytné investice pro obnovu a rozvoj sítí a které bude respektovat nové nastupující trendy (především v oblasti dekarbonizace, decentralizace, prosumers, čisté mobility atd.) a tomu nastavit odpovídající novou tarifní strukturu.

ENERGETICKÁ ÚČINNOST, OBNOVITELNÉ ZDROJE A ALTERNATIVNÍ PALIVA

- Zajistit efektivní využití prostředků z Fondu spravedlivé transformace na podporu transformace uhelných regionů a plnění klimatických závazků.
- Zajistit účinné naplňování alternativního schématu energetických úspor, zejména efektivní čerpání prostředků na kvalitní projekty v oblasti energetické účinnosti z evropských strukturálních a investičních fondů a dalších nástrojů EU. Zajistit účinný monitoring a reporting dosahovaných úspor. Nediskriminovat žádné typy podniků. Nastavit energetickou efektivitu jako společenské téma na roveň kvalitního životního prostředí. Podpořit širší využívání EPC kontraktů a úpravu legislativy v tomto smyslu. Plnit příkladnou roli státu při dosahování energetické účinnosti na majetku státu.
- Zajistit plnění cílů energetických úspor pro rok 2030 ve stávajícím schématu pomocí alternativních opatření, mimo jiné prostřednictvím vhodně nastavených finančních nástrojů a doplňkového nástroje tzv. dobrovolných závazků mezi státem a utilitymi a mezi státem a průmyslovými podniky.
- Zamezit snahám o omezení započitatelnosti úspor energie vyplývajících z plnění jiných politik, cílů a nástrojů do plnění energetických cílů.
- S ohledem na plnění klimaticko-energetických cílů prosazovat odpovídající promítnutí externalit včetně ceny emisí skleníkových plynů do nákladů na využití fosilních paliv využívaných mimo zařízení EU ETS. Je třeba vytvořit motivační podmínky pro snižování emisí skleníkových plynů v sektorech mimo EU ETS, včetně zpracování analýzy dopadů.
- V souladu se Státní energetickou koncepcí a s cílem dosáhnout odklonu od užití uhlí v konečné spotřebě v domácnostech prosazovat srovnání ekonomických podmínek účinných centralizovaných a decentralizovaných zdrojů tepla při úhradě emisí a dalších externalit. Úhrada za emise a další externality by měla zohledňovat negativní vlivy na kvalitu ovzduší a zdraví obyvatel při využívání fosilních paliv.
- Podporovat rozvoj alternativních paliv a energeticky úsporných vozidel, rovněž zajištěním dobíjecí a plnicí infrastruktury včetně dobíjení v bytových a rodinných domech a zajištěním dostatečné kapacity sítí.
- **Vytvářet příznivé podmínky pro podporu a rozvoj obnovitelných a nízkouhlíkových plynů, při zachování konkurenceschopnosti plynu jako paliva s vysokým potenciálem pro snížení emisí a při respektování technologické neutrality.**
- Nastavit podmínky pro podporu všech podporovaných zdrojů energie včetně legislativního rámce pro aukční (tržní) mechanismus pro nové obnovitelné zdroje. Z aukčního mechanismu nevykloučovat žádné technologie. Připravit odpovídající nařízení vlády s plánem aukcí na další tři roky.
- **Podporovat projekty bateriových a vodíkových technologií v průmyslu, dopravě či pro akumulaci. Pro rozvoj vodíkových technologií využít všechny formy výroby vodíku.**
- Zajistit efektivní využití finančních prostředků v Modernizačním fondu a zajistit nastavení Modernizačního fondu pro další programy podpory včetně notifikace veřejné podpory u Evropské komise tak, aby finanční prostředky byly nákladově optimálním způsobem využity na financování projektů na

snižování emisí skleníkových plynů, využití obnovitelných zdrojů energie a zvyšování energetické účinnosti. Prosadit pokračování možnosti financování zemního plynu.

- Zajistit aktualizaci Státní energetické koncepce (SEK) a následně aktualizaci NIKEP.
- Zajistit efektivní využití finančních prostředků z Národního plánu obnovy k naplnění cílů Zelené dohody.

V Praze dne 8. 10. 2021